Ч. 204. Субота 24 (11) вересня 1904. Рік XIV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Краєвий буджет на рік 1905.

Виділ краєвий оповістив такий комунікат: Краєвий прелімінар на рік 1905 вкінци вже уложений і випечатаний справджує правдивість поголосок і виказує як звичайно, так і в слідуючім році, що видатки шкільні, по причині отворення нових шкіл і висшої платні учителів, становлять рубрику найбільшого зросту видатків, бо о квоту з надвижкою 884.000 К, в прирівнаню з роком біжучим.

Необхідним показав ся зріст видатків на опроцентоване і сплату краєвих довгів. Позичка, викликана потребою противділаня наслідкам елементарної нужди виносить 850 тисяч корон. Тоту квоту, подібно як і 1,194.000 К на розширене кульпарківского закладу, покрив виділ краєвий позичкою в 4 процент. облїґах комунальних Банку краєвого, а 832 тисяч корон на кошти опорожненя Вавелю достатчила виділови краєвому позичка 4-проц. затягнена в фондах, котрі зістають в его власнім заряді. Вкінци повістає ще до затягненя 160.000 К як перша рата з 7 мілїонів корон, призначених як додаток краю до коштів реґуляциї рік, веденої державою. Надвижка з титулу сплати позичок виносить 174 тисяч корон.

Загальна надвижка видатків представляє квоту 1.666 мілїона корон; зменшає її виділ краєвий о 464.000 К через проєкт затягненя позички 6 і пів міл. корон на систематичну реґуляцию карпатских рік. Позичка має бути затягнена в міру дійстної потреби, котру на рік 1905 виділ краєвий означує згаданою квотою 464.000 корон.

На дальше погіршене фінансів краєвих в р. 1905 впливає зменшене доходів в порівнаню з роком біжучим. З замкненя рахунків виходить погіршене буджету на 1905 р. о 754.000 К, котрі однак завдяки надзвичайним доходам редукує ся до 300.000 К. Увзглядняючи зріст видатків, дійде ся до 1 і пів мілїона корон, котрі треба покрити підвисшенем дотеперішних додатків краєвих, о 5 сотиків від корони податків державних. Виділ краєвий зазначує з натиском, що удержане на дальше рівноваги навіть при задержаню тепер пропонованого підвисшеня додатку — є неможливе. Не сягаючи дальше в будуччину, досить згадати, що видатки в р. 1906 мусять в прирівнаню з роком 1905 збільшити ся о 500.000 К. Вчисляючи до того нормальний зріст видатків в поодиноких рубриках в приближеню на 1 мілїон, одержить ся загалом 1,500.000 К, не маючих покритя в границях додатку, піднесеного тепер на 65, зглядно 71 процент.

Тому безуслівно консеквенцию того стану річи мусить бути дальше підвисшене стопи додатків, о скілько не повело би ся позискати нового жерела доходу для фонду краєвого.

Сумаричне порівнане квот прелімінованих на рік 1905 з ухвалами на рік 1904 представляє ся як слідує:

Видатки. Рубр. 1) Репрезентация 250.772 К + 6.200 К, 2) Заряд 807.555 К + 5.414, 3) Справи здоровля 3,224.468 К + 308.543 К, 4) Добродійність 63.573 К — 1.300 К, 5) Просьвіта 10,454.376 К + 884,584 К, 6) Памятники історичні 97.140 К + 3.900 К, 7) Безпеченьство публичне 647.218 К + 16.593 К, 8) Комунікациї 3,772.511 К + 159.934 К, 9) Будови водні і мелїорациї 1,861.459 К + 9.405 К, 10) Рільництво 1,664.305 К + 226.136 К, 11) Гірництво 37.408 К — 16.708 К, 12) Промисл і ремесло 633.710 К — 4.886 К, 13) Довги краєві 2,933.980 К + 29.803 К, 14) Ріжні 459.291 К + 50.767 К. Сума видатків 26,907.766 Загалом більше о 1,678.385 К.

Доходи. 1) Заряд 71.700 + 1.500 К, 2) Справи здоровля 176.898 + 40.604 К, 3) Памятники історичні 450 К, 4) Безпеченьство публичне 231.737 + 880 К, 5) Комунікациї 604.410 + 60.376 К, 6) Будови водні і мелїорациї 204.251 + 134.135 К, 7) Рільництво 487.945 + 41.337 К, 8) Гірництво 9.000 К, 9) Промисл і ремесло 4.480 — 400 К, 10) Довги краєві 18.094 — 3.800 К, 11) Ріжні 1,300.854 + 25.500 К, 12) Оплати конс. 7,139.009 + 154.000 К, 13) Повісталість з рахунку з минувших літ 128.139 — 754.643 К. Сума доходів власних 10,376.958 К. Загалом менше о 300.508 К, 13а) Дохід з позички затягнути ся маючої на покрите рат,

5)

Розріст.

(З флямандского — **Стійна Страйвельса**).

(Конець).

— Дивіть, там стоїть дуб, діти, ми добре час обчислили.

Она глядала поміж незнакомими людьми, але —

— Петрику, Бертику!

Найшла їх ...

Петро, Альберт! Два великі, дорослі мужчини були они нині, з опаленими від сонця лицями і кріпкими руками, і жінки мали із собою, діти і богато челяди до роботи.

— Мамо, мамо, ще живете? Го, го! Діти, диви, Міно, Сальо, дивіть, то мати, — мати Шемель, старенька мати Шемель, Боже, мамо, як ви постаріли ся! Але що ви ще живете, то добре. І самі ви були тут цілий час? А другі? Кароль? Іван? Фонс? Нема їх? Алеж стрівайте, тепер пора, тепер певно прийдуть. Дивіть, мамо, то Саля, моя жінка, о то діти!

— А се Міна, мамо, Міна, і всі мої діти і наймити і наймички ведемо з собою, щоби побудувати для себе дім, і ми....

— Де батько, ще не вернув?

— Батько поверне — сказала мати поважно і добирала всїх сил, щоби трементячим хитанем голови не заперечити своїх слів.

Стояли на пустім поли кругом дуба і гляділи на нужденну одежину матери і радили ся і ждали як то війско, заким розложить ся табором.

Пізнійше прийшов Іван і Кароль з цілими родинами, з женщинами та дітьми, і гнали перед собою череду худоби.

І майже що тыждня повертає тепер оден або більше синів. Кождого разу, як новий пришелець відбував свій прихід, роздавали ся радісні оклики, і они кричали собі на привіт, аж по цілій околици лунало.

І вибігали Кнуддові сини, щоби побачити, що стало ся, і они ставали оперті об одвірки дверий при стодолї та хмарно гляділи на метушню недалеко.

— Шемлї повернули назад — говорили до себе, і ся вість звучала як лиха, зловіща казка. Гляділи з під лоба на повстаюче діло нового ворога і гнївно укладали страшні пляни мести та оборони.

Чим більше вертало синів Шемелихи, тим більший гамір повставав довкола дуба. Діти і женщини метушились коло річий, а мужчини оповідали собі всї пригоди, яких зазнали на широкім сьвіті. Відтак взяли ся до роботи. Копали і будували ся на незвичайно великім подвірю, котре окружили сильним муром.

Міль і Фонс вернули послідні. Приїхали з родинами на конях і привели богато жвавих робітників.

Мати плакала із щастя і не находила слів, щоби висказати свою блаженність.

— Де батько? Коли він поверне? — питали сини заєдно.

І мати відповіла, що їй з тяжкою бідою удало ся було его побачити, і що він прийде, як лиш стане велике ґаздівство, придбає ся назад всю землю, як они стануть сильною, могучою родиною і поселять ся тут постійно, обнявши всю околицю на власність.

— Нехай батько побачить, хто ми і що ми можемо! — крикнули всї і будували ся та орали без упину. Не знали кінця своїй силї і в короткім часї змінив ся вигляд цілої околиції. Між тим показували собі взаїмно Кнуддову загороду і оповідали своїм дітям про старого мужика Кнудде та его вчинки з батьком і Льотиком і давна ненависть будила ся в них з новою силою.

Коли мати побачила, що всьо уладжуєсь добре, положилась до ліжка і не злазила більше. В хвилях, коли була при розумі, пригадувала кождому, щоби приладили всьо на поворот батька. А коли її втомлений ум вкривав ся мракою, сьпівала слабким, немічним голосом давну відьмину пісню.

припадаючих до виплати в р. 1905 на систематичну реґуляцию рік карпатских 467.618 К, 14) Додатки до податків 16,096.963 К. Загальна сума доходів виносить отже 26.950 530 К.

В прирівнаню з видатками 26,904.766 К позістае надвижка доходів: 42.764 К.

Остаточні внесеня виділу краевого звучать, щоби сойм ухвалив: 1) на покрите недобору в р. 1905 побирати додаток до державних податків безпосередних а іменно: а) додаток до державних податків: ґрунтового, домово-чиншового, домово-клясового і 5-процентового податку від домів вільних, по 65 сотиків від кождої корони належитости тих податків; б) додаток до державних безпосередних податків особистих, впроваджених законом з дня 25 жовтня 1896 р. В. з. д. ч. 220 з виїмкою податку ссобисто-доходового, в висоті 71 сотиків від кождої корони належитости тих податків. 2) Оподатковані в місті Кракові, також в повітах краківскім і хшанівскім оплачувати будуть додаток до податків в уступі 1 ad а) вичислених, в висоті 57 сот., а до податків в тім уступі ad б) виміреных, по 63 сот. від кождої корони належитости тих податків. 3) Сойм переносить позісталий і неужитий з літ давнійших кредит, визначений на реґуляцию несплавних рік, в квоті 150.000 К, до доходів фонду краевого в 1905 року. 4) Квоти призволені на рік 1905 в рубриках і позициях видатків буджету краевого в тіснійшім значіню, неменше в фонді краевім в обширнійшім значіню, як також всіх закладів краевих, будуть видавані тільки на ті цїли, означені в поодиноких рубриках і позициях, а то осібно в роздїлї видатків звичайних, осібно в роздїлї видатків надзвичайних.

Переношене заощаджень дозволено е тільки при певних означених позициях.

Крім сего мае сойм ухвалити закони о затягненю позички на покрите коштів реґуляції рік карпатских, а то в 4-проц. облїґациях краевих в 50-лїтним терміном сплати в номінальній вартости 6,250.000 К.

Новинки.

Львів дня 23 го вересня 1904.

— **Новий суд.** Wiener Ztg. оповістила розпоряджене ц. к. Міністерства справедливости в справі утвореня повітового суду в Болшівцях. Суд розпічне свою дїяльність дня 1 червня 1905 року.

— **Новий уряд почтовий.** З днем 1 вересня с. р. увійшов в жите новий уряд почтовий в Дитятичах, мостиского повіта. Округ доручено того уряду почтового будуть становити громади і обшари двірскі Дитятичі і Волчищевичі.

— **Духовні вправи** (реколекциї) для сьвящеників відбудуть ся в днях 4, 5, 6, 7 і 8 жовтня с. р. в духовній семинариї у Львові. Перша наука буде дня 4 жовтня о 6 годинї вечером, а дня 8 жовтня рано сьв. Причасте. Кошти на цїле примішене виносять 6 К. Ласкаві зголошеня просить ся присилати під адресою: О. Е. Гузар (Львів, ул. Длуґоша 17) найдальше до 3 жовтня.

— **Стан землеплодів.** Звіт Міністерства рільництва з половини вересня про стан засівів зазначує, що в більшій части країв монархії упали так пожадані доцї, однак не були в силї відвернути шкід, заподїяних посухою. Збір кукурузи по части вдоволяючий, по части мірний або злий. Дощ вплинув некористно на бараболї. Значне поліпшене зайшло у виглядах зборів в Галичині всхідній і на Буковині. Однак загальний збір бараболь буде гірший чим мірний. Що-до цукровних бураків нема бесїди про поліпшене, особливо в Чехії. Що-до винограду, то наслідком дощів стан буде добрий, а те саме відносить ся до овочів.

— **З Городенки.** В неділю дня 25 вересня 1904 відбуде ся о годині 7 вечером в сали Народного Дому в Городенці концерт академічного хору. По концерті слїдують танцї.

— **Загадочна смерть.** До пп. Ф. замешкалих у Львові при ул. Бальоновій приїхала перед кількома днями їх знакома, 16-лїтна жидівка Байля В., дочка посесора. По кількох днях побуту у Львові дївчина нагле занедужала серед сильних познак горячки і небавом померла. Позаяк оглядини міского лїкаря насунули підозріне, що Байля В. померла в наслїдок операциї, довершеної на ній для усуненя наслїдків любовних зносин, велїв міский фізикат відставити трупа до заведеня судової медицини і повідомив рівночасно о тім случаю прокураторию державну.

— **Намірене самоубийство.** З Перемишля доносять: В часї сварки, яка оногди зчинила ся в однім з домів на передмістю Вильче, звістний львівский злодїй Йосиф Щуцкий, пхнув свою любовницю Марию Бороньску кухонним ножем в груди коло серця. Тяжко ранену відвезено до шпиталю а злочинця арештувала полїция.

— **Многонадїйний син.** Касіель Сахе, купець з Рави руской, доніс вчера львівскій поліциї, що син его 12-лїтний Іре, украв ему 60 корон і утік до Львова.

— **Дезертир.** З войскового шпиталю в Перемишли утік оногди 31-лїтний Петро Стецковский, бувший підофіцир трену.

— **Нещастна пригода.** Із Стрия доносять: В часї вязаня даху на будуючій ся каменици при ул. Торговій упав оногди в наслїдок власної неосторожности з 7-метрової висоти тесельский робітник, Онуфрий Лесів з Добрян. Перевезений сейчас до тамошного загального шпиталю номер небавом від покалїчень.

— **Снїги в Карпатах.** З ріжних сторін карпатского підгіря доносять, що в послїдних днях упали в горах снїги і застелили верхи гір і полонини білим покривалом. Наслїдком сего настав у нас переймаючий холод, віщун скорої зими.

— **Огнї.** В Раковій, самбірского повіта, згоріли оногди 3 селяньскі загороди. Шкода виносить

Прокляте вино.

(З хорватского — **Евгена Кумічіча**).

В найкрасшій стороні Істриї лежить місточко Предграда. З одної сторони тягнуть ся сїрі узгіря, з другої блестить сине море. Перед кількома роками жили там два купцї. Оден звав ся Ловро Ружіч, другий шіор*) Анзельмо. Той шіор Анзельмо не був родом з самої Предгради. До сего місточка зайшов він як мандрівний купець, що продавав голки, нитки, хустини і подібні дрібницї. Ходив від хати до хати і збирав крейцарики. Пізнійше осів в Предградї, отворив спершу гостинницю, а відтак малу торговлю. Як довго не було Анзельма, ніхто не чував в смирнім місточку про крадежи і люди дивували ся, що одної ночи хтось закрав ся до цїсарскої трафіки та украв трохи дрібних.

В Предградї йдуть люди вчасно спати, бо досить натомлять ся цїлий день на горах, і тому Анзельмова гостинниця о девятій годині була звичайно пуста. Та одного вечера сусїдні мешканцї чули в ній сьпіви. Хрипкі голоси мішали спокій в місточку і деякі женщини плакали, слухаючи пісні, бо нагадували собі синів, що служили на цїсарских кораблях.

Гостинниця шіора Анзельма стояла при дорозї і до неї зайшло кілька парубчаків, що були сего дня асентировані до військової служби. Хлопцї прийшли до Предгради з повітового міста, де ставали під міру. Важко було їм на серцю, коли так нагі стояли перед строгими панами. До Предгради прийшли, сьпіваючи з горя, і хотяй їх хати не були в місточку, зайшли до Анзельма, щоби скропити горло та змити вином із серця сум. Новобранцї пили, сьпівали і додавали собі відваги, щоби лиш забути то злощасне „tauglich“ (здатний). До пізної ночи забавляли ся у шіора Анзельма, бо знали, що дома застануть лише сльози і голосїня: „Ах, мій сину, на щож я нещасна тебе породила?“

Новобранцї лили в себе вино немов о заклад, хто більше видержить, а шіор Анзельмо приносить один збанок за другим і припрошуе їх, щоби пили, хоче їх переконати, що тепер можуть бути щасливі, бо в цїсарскій службі побачать сьвіт, научать ся неодного, та й молоді они, здорові веселі, не одна красавичка.... ех! Так приговорюе Анзельмо, підлещуе, прижмурюе очи і ляскае язиком, а тим часом встромивши руку до своєї кишенї, чиcлить грошї. Він присягае ся, що его вина найлїпші в цїлій Істриї, такого они на цїсарских кораблях не будуть бачити, не то пити. Новобранцї кричали, вигойкували а старші люди в Предградї не могли молити ся і спати задля крику в Анзельмовій гостинници.

Мато Іліїч, гарний, кремезний леґінь, тягне одну склянчину за другою. Обнявши лївою рукою товарища за шию, сьпівае на цїле горло, а его очи блестять, лице почервонїло, волосе розхрістане. Люди кажуть, що Мато добрий хлопець, лише шкода, що занадто любить солодкий сок винограду. Анзельмо крутить ся найбільше коло него, клепае его по плечи, усьміхае ся і каже: „Мато, ти не на то уродив ся, щоби жити в тих горах“.

Около півночи новобранцї вийшли на улицю. Була гарна, ясна ніч. Острови, береги моря, гори, місточко і села, всьо то було осяяне блискучим сьвітлом місяця, що золотою струею спливало на тихе море таємно і чарівно. З гір і темних зворів тягнув милий леґіт до моря, мішаючи запах землї з запахом дрімучої солоної води, а гилї оливного дерева, широке листе смокового дерева і твердай лавр, всьо дрожало і шуміло тихо над величавим берегом.

Мато не йшов просто дорогою, що мерехтїла ясно перед его очима, але хитав ся з права на лїво, а з лїва на право. Спершу бурмотів щось до себе, а відтак почав хрипким, сумним голосом сьпівати. Пісня відбивала ся гомоном від скали до скали і завмирала десь в темних вертепах над морем.

В цїлій околици було тихо, щасливі люди спали вже солодко, лише молода, гарна Тонка не спала. Слухаючи хрипкого сьпіву милого, зітхала глубоко і отирала сльози. Під стрімкою горою, серед гиля каштанів та оріхів, оливних та смокових дерев визирала еї хата білою стїною, що немов вилискувалась срібним сьвітлом місяця. На тій стїні було видко здалека щось темного: се було відчинене вікно, о котре сперла ся сумна Тонка. Она слухала, як сьпівае Мато, і серце їй болїсно стискало ся. „Ах, нещасне вино!“ зітхала дївчина.

Стало тихо. Поза хатою в густім, зеленім городї заворушила ся птичка. Мато перестав сьпівати і серце Тонки забилось сильнїйше. За хвилю дївчина чуе кроки на каменистій дорозї.

— Мато! — кличе Тонка з вікна, замітивши в тїни високого оливного дерева стать чоловіка.

— То я, глубоко, я! — оповіщуе себе леґінь.

— Йди тихо, щоби батько не збудив ся! — напоминае дївчина.

— А коли б і збудив ся, то що? — відповідае Мато гнївно і перекидае кафтан на друге рамя.

Наблизившись до дому, підносить очи і бач, в горі у вікнї рожеве лице Тонки, еї блестячі немов зірницї очи. Сьвітло місяця паде підлесливо на еї румяне лице, на чорне волосе і білі рамена, недбало прикриті перістою хусткою. Щось солодкого вливае ся до серця леґіня.

— Мато, Мато....

— Чого ти стогнеш до біса? — боронить ся Мато і хитаеь ся на ногах.

— Нинї також ти за богато...

— І инші пили. Тонка, дай менї спокій! — Ти знаеш? До маринарки мене віддали, ти знаеш?

Дївчині виступили слези.

— Знаю, люди менї говорили. Ах, я нещастна! І де ти був доси? — питае дївчина тихо, осторожно.

— Де?... Ми пили трохи по дорозї.

*) шіор — з італїяньского signore (сіньоре=пан).

6.000 К і була в значній части обезпечена. — На фільварку „Сапігів" коло Гнилиць, збаражского повіта, згоріло 5 стирт збіжа, вартости 11.600 К. Шкода була обезпечена. — В Модзелївці, підгаєцкого повіта, погоріли сими днями в ночи 3 селяньскі загороди разом з цілим сегорічним збором збіжа. Шкода виносить до 1200 К. Огонь, після всякої імовірности, був підложений.

† **Помер** в Бродах Антін Спонарский, старший радник скарбовий і начальник округа скарбового в Бродах, в 60-ім році житя.

— **Позір!** Товариство „Сокіл", котре заводить в краю сторожі пожарні, уряджує в сім році фантову лютерию на дохід будови власного дому. В тій цїли видав „Сокіл" льоси в видї переписних листків в 10 родах по цїнї 25 сот. льос. Набувати їх можна в „Соколі" у Львові, по всїх складах „Народної Торговлї" на провінциї як також в філїях „Сокола" по більших містах. Кромі того видав „Сокіл" на ту саму ціль облїґациї (зворотна позичка) по 10 кор. Набувати їх можна у д. Ів. Бачиньского, касиера „Днїстра" у Львові, Ринок 10.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Білгород 23 вересня. Вчера відбув ся на болонях Боніци великий перегляд войск. Приглядали ся єму товпи публики, для котрої побудовано трибуни. Великий пир, виданий вчера вечером в королївскій палаті, закінчив коронацийні торжества.

Льондон 23 вересня. Бюро Райтера довідує ся з дуже доброго жерела з Шанґаю під днем 21 с. м.: Российска фльота в Порт-Артурі з причини безнастанного бомбардованя Японцями рішилась виїхати на повне море, аби схоронити ся до одного з неутральних портів.

Петербург 23 вересня. (Урядово). Ґенерал Куропаткін телеґрафував оногди до царя: На полудневім фронтї нашої армії нїчого не змінило ся. Після донесень, які я одержав о битві в передолинї Далїн, дня 20 с. м. неприятель два рази атакував, але потерпівши значні страти, уступив. Кількох Японцїв забрано до неволї, забрано також богато оружия і муниції. По нашій стороні погиб 1 офіцир і 3 вояків, а 43 вояків було ранених, деякі так легко, що сейчас вступили знов в ряди.

Льондон 23 вересня. Daily Telegraph доносить з Токіо: Надійшла тут з дня 20 с. м. телеґрама від маршалка Оями такого змісту: Відділ российский в силї що найменше 4 баталїонів піхоти, 8 шкадрон кінноти і 8 армат наближив ся до японьских передних сторожий, надходячих з Тахсу. Иньший відділ российский надійшов з околиць Мукдена в силї звиж баталїона піхоти, малої скількости кінноти, з 6 арматами. Дня 17 с. м. прийшло коло Пінґтаіцзе до борби з японьским відділом. Около 21 кільометрів від Пенсіку поновила ся завзята борба, котра тревала довший час. Другий российский відділ з околиць Мукдену наближив ся до японьских становищ, але вскорі потім уступив знов на північ. Наша артилерия переслїдувала неприятеля і завдала єму значні страти. Головні войска неприятеля уступили полишаючи лише часть, котра завзято опирала ся, але вкінци вечером удало ся нам відперти її — Після пізнїйших вістий маршалка Оями, неприятель, що атакував коло Пінґтаінцзе, мав 7 баталїонів піхоти і 2 батериї. Часть тих войск ще дня 18 с. м. задержала ся перед фронтом японьских войск. Головна сила Росиян стоїть, як здає ся, коло Вайленґсай і Феншін.

Чіфу 23 вересня. Бюро Райтера доносить: Жінка одного российского офіцира, родом Анґлїйка, що приїхала з Порт-Артура до Чіфу з кн. Радзивилом, оповідає, що шпиталї в Порт Артурі зробили доси дуже богато доброго, мимо недостачі служби, бо на 1000 недужих припадає ледви 30 доглядачок. Панї займають ся приладжуванем бандажів для ранених. Біднїйші женщини направляють біле і одїж. Доси не було случаїв заразливих недуг. Ранені від японьских куль приходять скоро до здоровля. Богато людий умирає від укушеня великих мух, котрі переносять заразу з трупів на живих. Старе місто вже майже цїлком знищене. Загалом страти в людях суть розмірно малї. Японцї кинули раз 57 ґранатів на одну і ту саму российску батерию, але нї один ґранат не поцїлив. Залога єсть повна надії і вірить, що кріпость не буде здобута.

— А батько нинї знов мене остерігав. Казав, що не хоче тебе за зятя, бо ти пєш. Цїлий вечер я плакала...

— І чого ти плачеш? — питає Мато і поправляє собі шапку на голові.

— Господь знає, чи я буду тебе ще видїти... — зітхає дївчина.

— Тонка, се не гарно. Пощо плакати? Я поверну, так, чуєш, поверну, вір менї, я перестану пити. Ах, проклята гостинниця! Не плач, Тонка, вір менї, не плач, прокляте вино! — Мато затискає зуби і лютий бере шапку з голови та кидає її з цїлої сили на землю.

Язик єму заковяз, в голові шуміло, в горлї палило, в серци млоїло і то всьо сердило єго страшно.

— І коли ти підеш до Полї, на корабель? — спитала дївчина із слезами в очах.

— Кілька місяців буду ще дома — сказав Мато і звісив голову на груди.

— Мато, йди домів, вже пізно! — просить дївчина.

— Проклята гостинниця! — говорить крізь зуби і помовчавши коротко, підходить до муру під вікном та каже:

— Тонка, дай менї руку, добра ніч!

Вікно було високо від землї і він підніс ся на пальцях а дївчина вихилила ся, щоби подати єму руку. Хустка зісунула ся з її рамени, відкриваючи сьвіже, кругле тїло і на її лици, що вихилене долів ще більше зарумянилось, проявила ся весела усьмішка. Коли Мато пустив її руку, дївчина піднесла ся у вікнї і сьвітло місяця розлилось по її снїжно білих, повних грудех.

Мато здрігнув ся і зітхнув крізь зуби:

— Добра ніч!

По кількох хвилях Тонка вже чула єго кроки і її чорні очи глядїла сумно понад гору до моря, до далеких островів, в сріблисту та мрачну даль, там на полудне. Її губи стискали ся від тихого хлипаня і грубі сльози покотили ся по гарних лицях.

На другий день Марко Шарич ганив опять свою Тонку, бо довідав ся, що Мато пропив у шіора Анзельма кілька риньских. Марко Шарич був від давна вдівцем. Для своєї доньки був батьком і матірю, стеріг її як власних очий, она була для него всїм на сьвітї. Як довго Тонка була мала, Марко мало нею журив ся, але коли дитина стала виростати в дозрілу дївчину, почали на єго сиву голову спадати клопоти. Старого болїло серце, що дївчина засліпила ся в хлопци, котрий мав таку погану славу. Часто напоминав дитину, щоби не думала про хлопця, що не достойний її любови, однак дївчина відповідала злезами!

Так сидїв він перед хатою, під кіш на смоковниці, курив люльку і говорив до доньки:

— Тонка, послухай батька і покинь того пияка! Не чуєш, як насьміхають ся з него люди? Бідний Мато! Давнїйше він не був таким, аж коли пізнав того Анзельма, зовсїм стратив розум. Через него цїле місточко попсуло ся. Де хто давнїйше чував, щоби наші люди пили в недїлю підчас Служби Божої! А тепер кілько сидить в кігтях Анзельма. Кажуть, що Мато винен Анзельмови богато гроший, а знаю також, що й єго батько сильно в него задовжив ся. Він ще має поле і ліс, але в послїдних роках продав досить з того. Тонка, в домі Мата нема ладу та й божого благословеня...

Дївчина старала ся пересьвідчити батька, що Мато схамене ся, що она буде єго просити, щоби став порядним чоловіком...

— То нїчо не поможе, дитино! Що тобі по Матови? Чого не пропутав єго батько, то він сам прогайнує.

— Може на корабли прийде до розуму — каже дївчина і глядить батькови любо в очи.

Старий дивить ся на неї здивований, хитає головою і сьміє ся гірко.

Тонка вже не знала, що має батькови говорити. Просила єго любими очима, щоби змилосердив ся, не вбивав її серця.

Старий станув зажурено і перейшов ся кілька разів попри хату, заложивши руки за спину. Єго чоло нахмарило ся.

(Конець буде).

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий

ОГОЛОШЕНЯ.

З друкарнї В. Лозиньского — під зарядом І. Недопада — (Телефона ч. 527).